BIBLIOTĒKA

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Trešdiena, 1996. gada 2. oktobris ● Nr. 73 (6694)

Veca draudzība nerūs

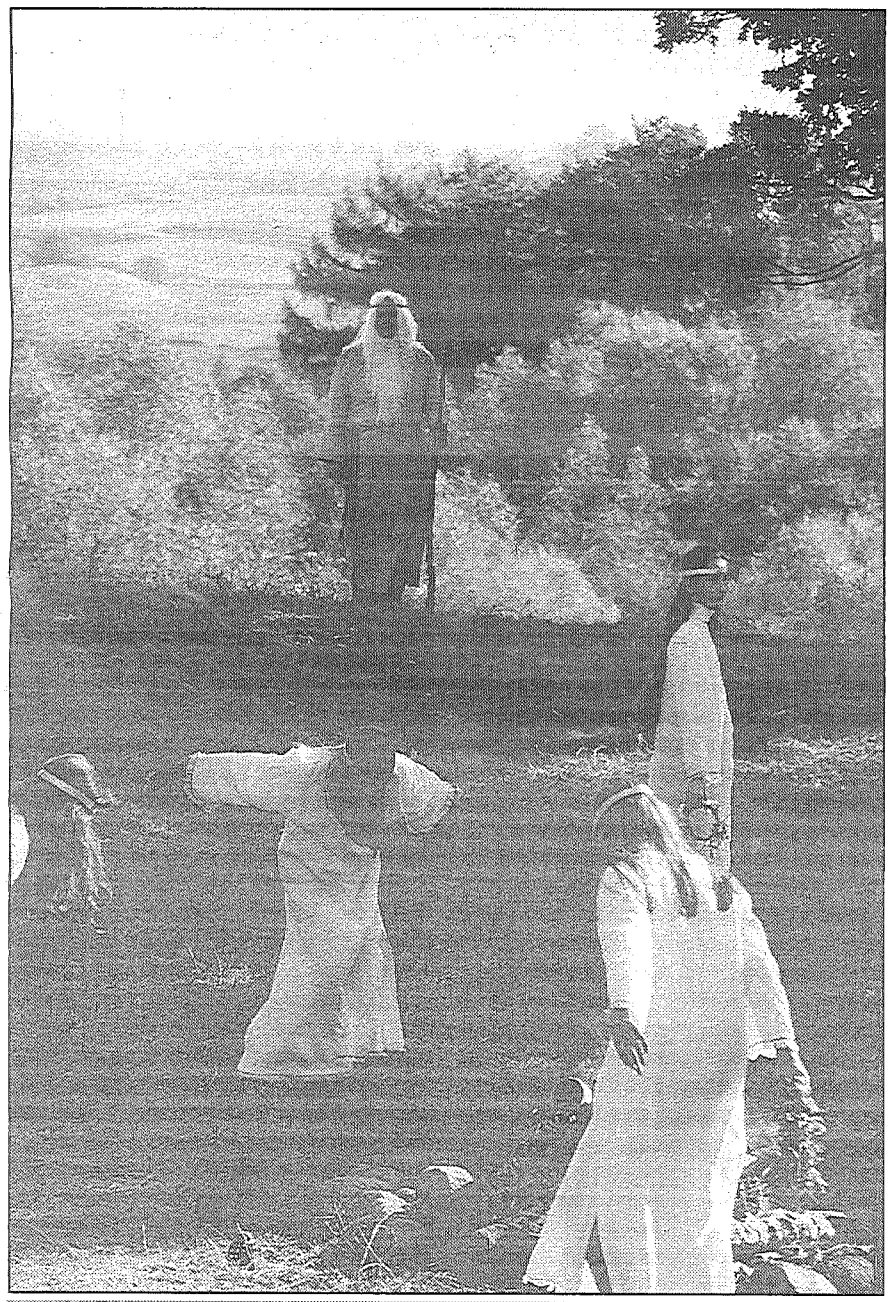

Pirms kāda laika Preiļu rajona padomes deputāti vienā no savām kārtējām sēdēm runāja par to, ka visai lietderīgi būtu atjaunot sen dibinātās, bet pārmaiņu laikos nozaudētās draudzības saites ar kādreizējām sadraudzības pilsētām. Deputāti bija vienisprātis, un uz Lietuvas Republikas Utenas pilsētu aizceļoja draudzības vēsts, uz kuru drīz tika saņemta atsaucīga un piekrītoša atbilde.

Pirmais konkrētais solis uz vecās draudzības spodrināšanu bija lietuviešu ielūgums uz savas pilsētas 735 gadu jubilejas svinībām. Un tā — 28. un 29. septembrī Utenā viesojās Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns. Viņš pastāstīja, ka svētkos Utenā piedalījās arī viesi no Itālijas saulainās sadraudzības pilsētas Ponti, delegācija no Vācijas, kā arī Norvēģijas sociālās palīdzības fonda pārstāvji.

Svinīgajā Utenas padomes sēdē kaimiņus svētkos apsveica un uz turpmāku ciešu sadarbību aicināja arī Ilmārs Meluškāns. Tika oficiāli apstiprināta pilsētas simbolika, bet visu dienu Utenas ielās un laukumos ritēja interesanta un aizraujoša kultūras programma, kurā piedalījās dažādi pašdarbības kolektīvi arī no galvaspilsētas. Svētdien ciemiņiem tika organizēta tikšanās ar rajona mēru Rimantu Dijokasu.

Par draudzības saišu atjaunošanu lietuvieši izrādīja lielu interesi un atsaucību. Kopīgi tika apspriestas svarīgākās sadarbības jomas: kultūra, sports, uzņēmēju iepazīstināšana, kopējas starptautiskas programmas, kuras var realizēt ar Eiropas Kopienas starpniecību.

Gadsimtiem ilgās attīstības gaitā Utenā visstraujākais uzplaukums sākās tikai sešdesmitajos gados. Toreizējie pilsētas attīstības ģenerālie plāni paredzēja, ka Utenā dzīvos ap piecdesmit tūkstoši cilvēku. Pārmaiņas padomijā šo procesu apturēja. Tagad Utenā ir 37 tūkstoši iedzīvotāju, bet visā rajonā 53 tūkstoši.

Arī tagadējās problēmas lietuviešiem ir līdzīgas, īpaši rūpniecībā. Cik vien iespējams,

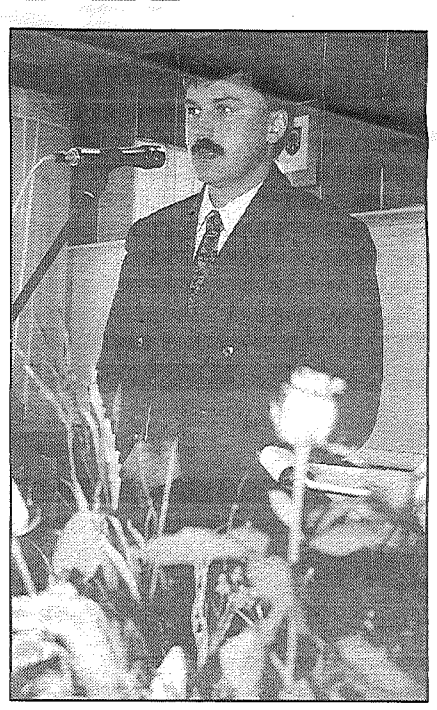

viņi mēģina uzturēt saimniecisko darbību piena pārstrādes uzņēmumā, gaļas un maizes kombinātos, kā arī trikotāžas fabrikā, kas ir lielākā Baltijā. Vissmagākā situācija ir traktoru remonta rūpnīcā, kas strādā tikai daļēji. Lietuvieši uzskata, ka grūti iet arī viņu lauksaimniekiem. (Bet ko tādā gadījumā lai saka mūsējie?)

Pirmās tikšanās gaitā tika nolemts, ka Utena un Preiļi apmainīsies ar informāciju, kas būs derīga turpmākiem ciešiem kontaktiem. Bet novembrī, iespējams, draugi no Utenas atbrauks arī pie mums.

Attēlos:

● Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns svinīgajā sēdē uzrunā senos draugus no Utenas;

● folklorizēts pasākums pilskalnā, no kura savu jau septiņi simti trīsdesmit piecus gadus garo gaitu sākusi Utena.

L.Kirillova

Vietējās ziņas

Sanāksme Ozolniekos

Ozolniekos, Latvijas lauksaimniecības konsultāciju centrā, notika sanāksme, kurā piedalījās arī mūsu rajona lauksaimniecības konsultāciju biroja speciālisti. Sanāksmē tika sniegta informācija par lauksaimniecības tehnikas iegādes iespējām. Tajā piedalījās valsts kooperācijas ministrs Atis Slakteris, kurš runāja par perspektīvā plānotajām izmaiņām gan Zemkopības ministrijā, gan rajona līmeņa lauksaimniecības vadības un konsultāciju dienestos.

Plaši tika diskutēts par jaunāko likumdošanu grāmatvedībā. Ir izstrādāti vairāki projekti grāmatvedības uzskaitei zemnieku saimniecībās. Kurš no tiem tiks īstenots, nav ilgi jāgaida — līdz jaunajam gadam.

«Kemira» piedāvā apmācīt zemniekus

Rajona zemnieku konsultantu un organizatoru sanāksmē piedalījās firmas «Kemira» pārstāvis A.Ķiploks. Firma nodarbojas ar ķīmikāliju un minerālmēslu realizāciju. Firmas pārstāvis iepazīstināja konsultantus un organizatorus ar iespējām izmantot firmas pakalpojumus. Viņš arī informēja rajona lauksaimniecības departamentu, ka firma «Kemira» ziemā ir gatava organizēt semināru zemniekiem par ķīmikāliju un minerālmēslu pareizu pielietošanu.

Ar rajona lauksaimniekiem runāja arī Daugavpils Darba inspekcijas inspektors G.Kļavinskis. Viņš uzsvēra, ka katrs zemnieks, kurš pieņem darbā strādniekus, ir atbildīgs par algoto cilvēku drošību, jo darba devējam ir jāuzņemas atbildība par drošības tehnikas noteikumu un likumdošanas ievērošanu.

SIA LZF piegādā tehniku no Zviedrijas

Zemnieku federācijas rajona organizācijas vadītāja Silvija Dreijere, kura ir SIA LZF (uzņēmums, kas izveidots kopā ar Zviedrijas Zemnieku federāciju) valdes locekle, pastāstīja:

— Notika SIA LZF valdes sēde. Valdē ir četri Latvijas un trīs Zviedrijas pārstāvji. Uzņēmums sadarbībā ar Zviedrijas Zemnieku federāciju iepērk un Latvijas zemniekiem pārdod lietotu lauksaimniecības tehniku un rezerves daļas. Tā bija otrā šī uzņēmuma valdes sēde. Uzņēmuma centrs atrodas Grobiņā, kas, protams, ir tālu no Latgales. Iespējams, perspektīvā tiks izveidots otrs centrs, kas būs tuvāks Latgalei un Vidzemei.

Vai mūsu rajonā zemnieki jau ir izmantojuši SIA LZF piedāvātos pakalpojumus? Jā, piemēram, Galēnu pagasta zemniece bija pasūtījusi piena dzesētāju. No pēdējā sūtījuma, kas saņemts no Zviedrijas, zemniekiem tika piedāvāti graudu kombaini, cukurbiešu kombaini, arkli, miglotāji un cita lauksaimniecības tehnika, kā arī rezerves daļas.

Graudu kombainu varēja nopirkt par Ls 2000-10000, miglotāji maksāja no 300 līdz 700 latiem, arkli no 400 līdz 1000. Jāpiebilst, ka Zviedrijā lietotā tehnika dažkārt ir kvalitatīvāka nekā Latvijā nopirktā vai kaimiņvalstīs ražotā jaunā tehnika.

Lai rosinātu zemniekus iestāties federācijā, viņiem noteikta 3 procentu atlaide. Vienu procentu no iegūtās naudas SIA LZF ieskaita Latvijas Zemnieku federācijai, lai to atbalstītu finansiāli.

A.Iļjina

Dzejas stunda bibliotekāriem

Tā šoreiz varēja nosaukt jaunās darba sezonas pirmo semināru rajona bibliotekāriem galvenajā bibliotēkā aizvadīto piektdien. Sākums gan bija oficiāls.

Rajona padomes sekretāre Valentīna Brice informēja bibliotekārus par gaidāmo pašvaldību reformu. Darba kārtībā bija arī jauno tautas bibliotēku lietošanas paraugnoteikumu projekta apspriešana, kā arī citi bibliotēkām aktuāli jautājumi.

Bibliotēkā bija ieradušies izdevniecības «Daugava», kas nodarbojas ar latviešu oriģinālliteratūras izdošanu, pārstāvji kopā ar jaunu dzejnieku Jāni Rambu, Vizmas Belševicas dēlu, kam iznācis otrais dzejoļu krājums, kā arī Alfrēdu Putniņu, kura darbi iznāca ārzemēs. Par šo kungu aizvadītājos gados informācijas bijis mazāk, jo viņš iepriekšējai iekārtai bija stipri nevēlams cilvēks, kura dzejoļi dienasgaismu ieraudzīja ar trimdas latviešu palīdzību. Par vienu no dzejoļu krājumiem saņemta prēmija, ar kuru savukārt beidzot arī Latvijā varēts izdot jaunāko krājumiņu «Karogi nemirst».

Antra Konste, J.Raiņa literatūras muzeja līdzstrādniece, stāstīja par Mirdzas Bendrupes jaunāko grāmatu. Bibliotekāri, viens no vismazāk apmaksātā darba veicējiem, nespēja pretoties kārdinājumam izmantot izdevību un iepirkties tik labas grāmatas, tāpēc uz nākošo tikšanos vietu — Līvānu 1. vidusskolā un Līvānu bibliotēkā, dzejnieki un izdevēji aizbrauca jau ar samērā tukšu somu.

Bet šonedēļ Latvijā turpinās tautas bibliotēku nedēļa ar galveno notikumu — starptautisko konferenci Rīgā «Tautas bibliotēku vieta vienotajā informācijas sistēmā». Uz šo konferenci aicināti arī bibliotekāri no Preiļiem.

Rajona padomes deputāti tiekas ar Preiļu iedzīvotājiem

Rajona galvenā bibliotēka regulāri rīko dažādas tikšanās ar sabiedrību interesējošiem cilvēkiem. Šoreiz klausītāju priekšā bija rajona padomes deputāti un rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns. Nevarētu teikt, ka uz tikšanos būtu ieradies īpaši daudz interesentu, iespējams tas bija arī tādēļ, ka preiliešus daudz vairāk pašlaik uztrauc tie jautājumi, kas risināmi pilsētas domes deputātiem — apkure, siltais ūdens, maksa par komunālajiem pakalpojumiem, tirdzniecība, ielu stāvoklis un tā tālāk. Tieši tādēļ nākošā tikšanās paredzēta ar Preiļu pilsētas domes deputātiem. Tomēr arī ar rajona padomes deputātiem izvērsās samērā raita saruna — par pašvaldību reformu, par to, vai šis posms — rajona pašvaldība ir vai nav vajadzīgs, par izglītības problēmām, par jauniešiem un tā tālāk.

Vēl rajona bibliotēka ieplānojusi tikties ar žurnāla «Zeltene» izdevējiem, bet decembrī paredzēta A.Vējāna grāmatas «Latgales rakstu gaisma» prezentācija.

L.Rancāne

Informācija zemniekiem

Kā barot slaucamās govis rudenī

Strauji sarukuši piena izslaukumi. Tam ir objektīvi un subjektīvi priekšnoteikumi — sausais laiks augustā liedza zālei augt. Nedaudz labākā stāvoklī ir tās zemnieku saimniecības, kurām ir neliels govju skaits un kurām iesēti atāli. Regulāra ganību atjaunošana arī sevi attaisno.

Bez spēkbarības izbarošanas rudens periodā vairs neiztikt. Izbarošanas devas ir jāpalielina. Ja nav iespējas iegādāties kombinēto spēkbarību, jāmēģina mājas apstākļos gatavot maisījumus, pievienot linsēklas, rapša sēklas, pākšaugus, nepārsniedzot pieļaujamās normas.

Pašreiz jācenšas izmantot visu zaļbarību, kāda ir. Sakņaugu lapas, burkānu lakstus izēdināt ir uzsākuši visi. Jāsāk to darīt ar nelielām devām (3-5 kg dienā), pamazām devu palielinot, bet nekādā gadījumā nevajag izbarot visu daudzumu vienā ēdināšanas reizē. Diennaktī izēdināmo lopbarības biešu lapu daudzumam nevajadzētu pārsniegt 25-30 kg, cukurbiešu 15-20 kg. Tā kā lapas ir bagātas ar skābeņskābi un tā saista organismā kalciju, tad reizē ir jāizbaro labs tauriņziežu siens vai jādod krīts 40-50 g. Ar sakņaugu lapu izbarošanu jābūt uzmanīgiem, jāievēro maksimāli pieļaujamās devas, jāraugās, lai pārējie barības līdzekļi kompensētu lapās neesošās barības vielas.

Jau minētā barība, kā arī agri konservētā zālē, cukurbiešu graizījumi satur maz kokšķiedras. Ja atgremotāju barībā trūkst kokšķiedras, tad rodas caurejas, pazeminās tauku procents. Sevišķi tas vērojams pavasarī un rudenī. Ja kokšķiedras par daudz, palēninās barības virzīšanās pa gremošanas traktu. Tam sekas ir apetītes zudums un produktivitātes samazināšanās. Arī šogad būs vērojama tāda aina, jo jūnijs bija lietains, sienu sagatavot, kad zālē visvairāk proteīna, gandrīz nebija iespējams. Jūlija otrajā pusē un augustā gatavotā sienā daudz kokšķiedras, maz proteīna.

Tā kā cukurfabrikās ir sākusies cukurbiešu pārstrāde, tad slaucamo govju, nobarojamo jaunlopu ēdienkartēs var iekļaut cukurbiešu graizījumus. Daudzi mūsu rajona zemnieki to izmanto. Svaigus graizījumus grūti uzglabāt. Vislabāk izbarot svaigus, bet ja nav iespējams, tad var arī ieskābušus. Graizījumi ir ūdeņaini, un barības vērtība visai niecīga. Salīdzināšanai — 15 kg cukurbiešu graizījumu līdzvērtīgi 1 kg miežu miltu. Slaucamām govīm var izēdināt no 20-30 kg barības, bet jāraugās, lai nav stipri skābi, jo pretējā gadījumā būs caureja. Izēdinot šo barību, iegūst pret reduktāzi neizturīgu pienu. Nobarojamiem jaunlopiem devu var palielināt.

Izbarojot cukurbiešu graizījumus, biešu lapas, noteikti ir jādod klāt siens vai salmi. Salmiem jābūt labiem, nesapuvušiem, nesapelējušiem. Mazvērtīgāki ir ziemāju salmi, vērtīgākie auzu un miežu, tiesa, auzu salmiem ir rūgtena garša. Fosfora saturs šinī barības līdzeklī ir zems, bet tur esošo kalciju dzīvnieki slikti izmanto, tādēļ jādomā par minerālbarību. Lai uzlabotu salmu apēdamību, tos vajag smalcināt, kā arī var apstrādāt ar sālsūdeni vai melasi. Jāatceras, ka šī barība vairāk domāta nobarojamiem jaunlopiem. Slaucamajām govīm dienā varētu izbarot 2-3 kg, nobarojamiem 4-5 kg salmu.

Nu jau novākti arī pārējie dārzeņi, tādēļ sakņaugi, vai tās būtu sīkās bietes, vai burkāni, vai kartupeļi, dzīvniekiem ir jādod tīri, jo smilšu piejaukums, kas ir barībā, samazina tās sagremojamību par 2-3%. Tagad slaucamām govīm var droši dot kartupeļus, bet nevajadzētu dienā izbarot vairāk kā 15-20 kg un sadalot to vairākās ēdināšanas reizēs.

Ja ir laba ābolu raža, tad kā cukura avots varētu kalpot ap 10 kg ābolu dienā.

Zemniekiem, kuriem ir nepietiekams daudzums lopbarības biešu un ir iespējas iegādāties melasi, to atšķaidītu ar siltu ūdeni (1:2) var izbarot dzīvniekiem, bet tā nav domāta izdzirdīšanai. Atšķaidīto melasi vajag slacināt pār rupjo barību — sienu, salmiem.

Žēl, ka mūsu pusē zemnieki maz audzē lopbarības kāpostus jeb kacenkāpostus. Tā ir ļoti piemērota barība šim pārejas periodam. Kacenkāposti panes līdz pat -15 grādu C salu un pēc atkušanas ir derīgi izbarošanai. Lopbarības kāposti ir bagāti ar kopproteīnu, cukuriem, minerālvielām, pēc cukura saturs līdzinās kukurūzai. To maksimālā izēdināšanas norma augstražīgām govīm būtu ap 20 kg dienā.

Rudens mēnešos mājdzīvniekiem ir saglabājusies dabiskā tieksme apēst maksimāli daudz barības un uzkrāt organismā rezerves. Jaunlopiem ir paaugstināta ēstgriba, jāizbaro jau iepriekš minētie barības līdzekļi — daudzgadīgo zāļu atāli, biešu lapas, salmi, graizījumi.

Minerālbarība dzīvniekiem nepieciešama visu laiku. Minerālvielu trūkums atstāj iespaidu uz dzīvnieku veselības stāvokli, sēklošanu, produktivitāti. Bieži barībā trūkst fosfora vai kalcija. Fosfora trūkums pazemina barības apēdamību. Īpaša nozīme ir vārāmajai sālij. Barības līdzekļos nātrija un hlora daudzums nepietiekošs. Sāls uzlabo garšas īpašības, kā arī sekmē gremošanas sulu atdalīšanos. Bez makroelementiem vajadzīgi ir arī mikroelementi.

Nedrīkst aizmirst, ka dzīvnieku veselībai bīstama ir sakarsusi, netīra, salnā un sniegā apsarmojusi, kā arī sasalusi barība. Tādas barības izbarošanai sekas ir caureja, uzpūšanās, saindēšanas un pat nobeigšanās.

Rudenī, pirms likšanas kūtī, ir jāizbrāķē visi tie dzīvnieki, kuri tālāk kādu iemeslu dēļ nav turami.

Neskatoties uz vēsajām naktīm, dienā lopi ir jāturpina laist ārā arī tad, kad ganību zāle paliks vēl rūsganāka, jo pastaigas dzīvniekiem ir ļoti nepieciešamas.

Silvija Repša,
lauksaimniecības departamenta
vecākā referente

Darba grāmatiņas nebūs vajadzīgas

LR Ministru kabinets pieņēmis lēmumu, ka tuvākajā nākotnē — līdz ar jaunā darba likuma kodeksa stāšanos spēkā darba grāmatiņas vairs nebūs vajadzīgas. Padomju laikos darba grāmatiņām bija divas funkcijas. Pirmkārt, tām vajadzēja ierobežot iespējas strādāt vairākās darba vietās. Šie ierobežojumi diezgan sekmīgi tika apieti, iekārtojot vairākas darba grāmatiņas. Otrkārt, tās kalpoja kā pierādījums par darba stāžu, kas bija būtisks rādītājs pie pensiju aprēķināšanas.

No 1996. gada 1. janvāra pensiju apmērs vairs nav atkarīgs no darba stāža, bet gan no sociālā nodokļa maksājumiem. Līdz ar to zudusi arī vajadzība pēc darba grāmatiņām. Tā kā līdz šī gada sākumam nostrādātais laiks tomēr būs kaut kādā veidā jāpierāda, darba grāmatiņas vajadzēs nodot glabāšanā sociālās apdrošināšanas fondā.

Darba stāžs šogad vēl tiek ņemts vērā, aprēķinot slimības pabalstu, bet no 1997. gada 1. janvāra arī šo pabalstu lielums būs atkarīgs tikai no sociālā nodokļa maksājumiem.

Lasītāju vēstuļu stūrītis

Paraugs citiem

Pašā vasaras vidū 1915. gada 6. jūlijā Jēkabpils rajona Atašienes pagasta Stalīdzēnos Bojāru māmuļai Veronikai piedzima puisēns — piektais bērns ģimenē. Vecāki ielika vārdu Jānis, nokristīja Atašienes draudzes baznīcā. Bojāru ģimene bija ļoti ticīga un savus bērnus audzināja reliģiskā garā.

Mazais Jānis auga lielāko brāļu Dominieka, Jāzepa, Nikodema un māsas Ludvigas aprūpēts, pieņēmās spēkā un gudrībā. Nemanot aizgāja skolas gadi, pienāca ziedu un jaunības laiks.

1943. gada aprīlī Jānis Bojārs iepazinās ar Martu Mālnieci, kas dzīvoja Rēzeknes apriņķa Galēnu pagasta Krištubos un tā paša gada maijā Jānis ar savu līgavu Martu salaulājās Atašienes draudzes baznīcā.

Jānis pārcēlās dzīvot uz sievas tēva mājām. Jaunajā ģimenē bija četri cilvēki: Jānis, viņa sieva Marta, sievas māsa Tekla, kura pēc pamatskolas beigšanas iestājās Rēzeknes Valsts skolotāju institūtā un ar svaiņa Jāņa materiālo atbalstu kļuva skolotāja, un sievas māte Jadviga. Saulainos rītus Bojāru ģimenē aptumšoja kara tumšie padebeši.

Karš grāva, ārdīja, rāva sev līdzi visu, kas mīļš un dārgs. Jānis, dodoties armijā, paņēmis svētās Dievmātes svētbildīti, kuru iešuvis svārku ielokā un nēsājis sev līdzi. Vēlākos gados viņš par to bieži kavējās atmiņās un pateicās Dievam un Viņa Mātei par dzīvības saglabāšanu.

Jānis Bojārs, pārnācis no kara mājās, iestājās jaundibinātajā kolhozā «Dravnieki» celtniecības brigādē. Visur sākās lielas pārmaiņas, rūpes un daudz darba, lai celtu un pārbūvētu mājas. Dienā viņš strādāja kolhoza celtniecībā, bet agrās rīta un vēlās vakara stundās būvēja jaunu dzīvojamo māju.

Viņa vadībā pārējā ģimene stādīja augļu un ogulāju dārzu, kura līdz šim te nebija, stādīja dažādus košuma kokus un krūmus. Arī sievas māsa, studiju brīvlaikā, bet vēlāk būdama pedagoģe, savas atpūtas dienas pavadīja tēva mājās un palīdzēja jaunajai ģimenei. Drīz vien jaunā māja bija gatava, skaistais augļu un ogu dārzs sakuploja ziedošā un zaļā tērpā, bet rudeņos šeit bija redzami dažādu šķirņu āboli un ogas.

Jānis Bojārs bija ļoti laba rakstura cilvēks, mierīgs, kluss, ļoti žēlsirdīgs, labestīgs, izpalīdzīgs ne tikai pret savas ģimenes locekļiem, bet pret visiem cilvēkiem.

Pienāca 1985. gada marta pēdējās dienas, kad vajadzēja teikt pēdējās ardievas savai mīļotajai sievai Martai.

Gadi nāk, un atkal aiziet klusi,
Auglīgs lietus zemei saplaukt liek.

Un pēc diviem gadiem mājā ienāca sieviete Tekla, ar kuru Jānis salaulājās Vidsmuižas draudzes baznīcā.

Jānis ļoti mīlēja Dievu un bija uzticīgs līdz nāvei. Svētdienās un svētku dienās steidzās uz baznīcu, tur viņš sev atrada mīlestību, žēlsirdību un mieru savā dvēselē un sirdī. Vairākus gadus viņš savā draudzes baznīcā piekalpoja pie sv. Mises. Šajos gados prāvesti te ir mainījušies, bet Jānis ar visiem ir sadzīvojis. Procesiju laikā viņš gāja priekšgalā kā krusta nesējs.

Viņš bija ar visu apmierināts, un mīlestība pret Dievu un cilvēkiem deva spēku izturēt smagos, pat ļoti grūtos pārbaudījumus un turpināt iesākto ceļu uz Dievu. Pēdējo reizi savu draudzes baznīcu apmeklēja sv. Pētera un Pāvela dienā, bet svētdienā ļoti smagā stāvoklī tika nogādāts Preiļu slimnīcā, kur ārsti vairs maz ko varēja palīdzēt.

Liels paldies Preiļu draudzes dekānam J.Gugānam, kas pēc tuvinieku lūguma atnāca uz slimnīcu un pasniedza slimniekam sakramentu un svēto Komūniju. Paldies dakteriem, medicīniskajam personālam par ārstēšanu un kopšanu, radiem, draugiem paziņām, kas apmeklēja Jāni slimnīcā.

Cilvēka mērķis ir Dievs, kas radīja cilvēku, lai tas Dievu pazītu, mīlētu un godātu, Viņam kalpotu un iemantotu mūžīgo svētlaimi debesīs, un šo uzdevumu Jānis Bojārs veica ar lielu atbildību. Pat slimnīcā bieži atkārtoja — kalpoju un kalpošu tev, Kungs Dievs! Un Dievs viņu pasauca 15. augustā, Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas dienā. Šajos svētkos viņš ļoti bieži brauca uz Aglonu, lai uzklausītu sv. Mises, kas tiek upurētas, un pateiktos Dievmātei.

Otrdien, 20. augustā viņu izvadīja Vidsmuižas draudzes ļoti cienītais prāvests Pujāts, kas Krištubu kapsētas kapličā par Jāņa dvēseli upurēja sv. Misi, un pēc tam notika apbedīšana.

Pavadītāju bija daudz, ļoti prāvs pulciņš bija Jāņa krustabērnu. Izsaku vissirsnīgāko pateicību draudzes prāvestam par labo saticību Jāņa Bojāra dzīves laikā, par skaisto, svinīgo un svētīgo pavadīšanu pēdējā gaitā.

M.Vētra

Namiņa dienā pietrūka... akmeņu

Brīļaini profesori, balti zirgi, nami un zivis pašlaik čupojas vienā kaudzē kā krāsaini akmeņi bērnu un jauniešu centrā. Tradicionāli namiņa dienā, kas šogad notika jau ceturto reizi, interesantākais uzdevums bija akmeņu apgleznošana. Gribētāju bija tik daudz, ka akmeņu pietrūka. Bet apzīmētie akmeņi tiks nolakoti, un tiem būs ļauts ilgstoši apmesties uz dzīvi zem bērnu un jauniešu centra jumta.

Ārā bija auksti, tāpēc tradicionālā katra septembra pēdējā piektdiena — namiņa diena aizritēja telpās — atrakcijās, konkursos, zīmēšanā un — iepazīstoties citam ar citu. Tas nozīmē — pulciņu starpā, jo septembra nodarbību laikā viena pulciņa bērni jau sapazinušies. Tagad vajadzēja uzzināt, ko dara citi pulciņi.

Kopā bērnu un jauniešu centrā darbam pulciņos šogad pieteicies 571 bērns, kas apvienoti 43 grupās. Ar viņiem strādās pamatā tie paši darbinieki, kas iepriekšējā gadā, kopskaitā 11 pamatdarbā un astoņi amatu savienošanas kārtībā. Klāt nākušas aerobikas nodarbības, un to vadītāja — Aina Leikuce.

Parādot savu fantāziju, katram bija jāsagatavo mājas darbs — sauso augu kompozīcija, bet namiņa dienā jāparāda, kā saprot nosaukumu «Preiļu bērnu un jauniešu centrs». Svētki nebūtu svētki, ja nebūtu saldā noslēguma.

Pati bērnu un jauniešu centra direktore Aija Caune jūtas nobažījusies, neredzot savas — ārpusskolas iestādes vietu pēcreformu iznākumā. Un arī finansējums, jo pēc projekta, kad nauda seko skolēnam, izglītībai un ārpusskolas nodarbībām paredzētā summa ir kopēja. Kas būs tās dalītājs un cik no tās atvēlēs bērna jaunrades spēju izkopšanai un attīstīšanai?

Bet pats galvenais — pulciņiem sadraudzēties — namiņa dienā panākts, un pilnā sparā iesākusies darba sezona bērnu un jauniešu centrā.

L.Rancāne

Stārķēnam un cilvēkbērnam jāmācās

Nupat šajās naktīs gadījās redzēt vientuļu jauno stārķi bēdīgi čurnot uz dzīvojamās mājas kores. Brālēni, māsīcas, tantes un onkuļi jau laiciņš kopš pamājuši sveikas un sekmīgi pabeiguši kārtējo ģeogrāfijas kursu, pēc zvaigznēm, gaisa strāvām, saules un mēness atrazdami ziemošanai siltu vietu. Palikušajam stārķēnam priekšā vientulības pilni, gari mēneši un cerības uz cilvēku līdzjūtību. Šādam muļķa stārķēnam līdzīgi arī tie cilvēkbērni, kuri kaut kādu apstākļu dēļ paliek bez skološanās.

Jautāju dažu pagastu priekšsēžiem, kā viņu jaunā audze iet skolā, vai ir skolas vecuma bērni, kas mācības nav uzsākuši, vai tās neturpina. Kā teica *Sīļukalna pagasta* priekšsēdētājs Juris Leicis, skolā iet visi bērni, piebilzdams, — kamēr pagastā ir skola, pagasts nav spiestā kārtā pievienots citiem, tikmēr visi vecāki izmanto iespēju skolot bērnus.

Rožupes pagasta priekšsēdētājs Viktors Kūka stāstīja, ka rūpes par jauno audzi lielākas, jo pagasta bērni mācās gan vietējā Rožupes, gan arī citās — Sutru, Vanagu pamatskolās, Rudzētu, Līvānu vidusskolās. Mācās visi bērni. Bet pagasts no savas puses nolēmis visiem skolas bērniem no 1. līdz 9. klasei apmaksāt pusdienas, neatkarīgi no tā, kādā skolā viņi mācās. Brīvpusdienas paredzētas līdz šī gada beigām.

Emīlija Kokoriete, *Saunas pagasta* padomes priekšsēdētāja arī atbildēja, ka visi pagasta skolas vecuma bērni mācās. Pagastā ir divas — Priekuļu un Saunas pamatskolas. Daudzbērnu ģimenēm (sākot ar trīs bērniem) uz skolu sataisīties palīdzējis arī pagasts, piešķirot pa desmit latiem katram bērnam līdz 9. klasei. Pagasts paredzējis arī brīvpusdienas.

Tajā pašā laikā turpinās policijas reidi, noskaidrojot nepilngadīgos likumpārkāpējus, tos, kuriem ir nosliece uz šādu dzīves veidu, kā arī pēc skolas esošajām ziņām iecirkņu inspektori apmeklē ģimenes, kuru bērni neierodas skolā. Rajona nepilngadīgo lietu inspekcijas grupas priekšniece policijas majore **Elma Aksjonova** informēja:

— Apsekoti visi tie 25 skolēni, kuri 2. septembrī, pēc skolu valdes sniegtajām ziņām, nebija atsākuši mācības. Kā izrādījās, daļa no viņiem mācības bija uzsākuši citās skolās, bet nebija nokārtojuši dokumentus. Piemēram, Līvānu 1. vidusskolā deviņi neieradās uz mācībām, bet pašlaik skolā neiet viens, pārējie mācības uzsākuši, vai arī nokārtoti dokumenti sakarā ar pārcelšanos. Preiļu 1. pamatskola uzrādīja četrus skolas neapmeklētājus, viens no viņiem tagad mācās Gailīšu pamatskolā, viens — iestājies Jaunaglonas lauksaimniecības skolā, viena meitene skolu neapmeklē veselības stāvokļa dēļ, savukārt par ceturto — A.Tormašovu, acīmredzot, tiks sastādīts administratīvais protokols. Preiļu 2. vidusskola uzrādīja piecus skolas neapmeklētājus, protokoli sastādīti par diviem čigānu tautības bērniem.

Rušonas pagastā mācības nav uzsākusi viena meitene, kura sasniegusi skolas vecumu, bet meitenei ir runas traucējumi. Vecākiem sastādīts protokols. Visi administratīvie protokoli nonāks bāriņtiesās un pagasttiesās, kas vērtēs apstākļus, kāpēc bērni netiek laisti skolā. Vārkavas pagastā sastādīti divi administratīvie protokoli par divām ģimenēm. Vienā bez skolas palicis čigānēns J.Beinarovičs, bet otrā aizbildinās ar līdzekļu trūkumu, kāpēc uz skolu nevar palaist Allu Matvejevu un Nadeždu Lavrenovu.

Sutru pagastā protokols sastādīts Svetlanai Aleksandrovai, kuras dēls neapmeklē skolu. Silajāņu pagastā sastādīts protokols par kādas ģimenes bērniem, kas nedēļu negāja uz skolu. Vecāki izskaidroja tādējādi, ka bērni palīdzējuši novākt kartupeļus.

Upmalas pagastā Tamāras Beinarovičas bērns Igors Tumaševičs nedz apmeklē skolu, nedz arī viņam ir kādi personības dokumenti. Deviņgadīgais zēns nesaņem nekādu pabalstu, nav arī ticis pie saviem sertifikātiem. Skolā neiet Dzintras Prikules meita Liene, kura dzīvo pie vecmammas.

Aglonas pagasta Kapiņos mājās palikuši divi — Igors Tumaševičs un Aļona Tumaševiča. Igora māte paskaidrojumā raksta, ka zēnam jāuzlabo veselība, tad laidīs skolā.

Čigānu jaunās paaudzes vidū mācīšanās nav modē, to rāda gan Upmalas, gan Kapiņu čigānu ģimenes. Preiļos uz skolu vecāki nelaiž 1982. gadā dzimušo Nikolaju Tumaševiču, Antoņinas Čubrevičas 1982. gadā dzimusī meita Zinaīda ne dienu nav gājusi skolā, neprot ne lasīt, ne rakstīt, tomēr prot labi skaitīt naudu. Aleksandrs Bogdanovs, kas dzīvo pie tantes Jaņevičas, arī nedomā mācīties. Roza Čubreviča bērnu nelaišanu skolā aizbildina ar to, ka grib pārcelties uz dzīvi Baltkrievijā.

Daudzos pagastos uz skolu aizgājuši visi bērni — *Aizkalnē, Pelēčos, Galēnos*, kā arī citos.

Vēl visu šo nedēļu turpinās darbs un pārbaude dzīvesvietās, vācot un pārbaudot informāciju par bērniem, kas neapmeklē skolu. Pēc tam tiks apkopoti galīgie rezultāti. Aicinām talkā arī sabiedrību, sniedzot ziņas par tīšprātīgu izvairīšanos no bērnu mācīšanas, lūgums zvanīt uz nepilngadīgo lietu inspekciju **pa tālruni 22062 darba laikā.** Kopumā jāsavāc ziņas no 37 skolām.

Kopā ar municipālo policiju nepilngadīgo lietu inspekcija pagājušo piektdien rīkoja arī reidu pa diskotēkām, diemžēl benzīna trūkuma dēļ aprobežojoties ar šaurām iespējām — ieradās tikai Preiļos notiekošajās diskotēkās. Deju vakars notiks Preiļu 1. pamatskolā. Lielākie puiši un meitenes šeit — devītklasnieki, tāpēc vīlušies jutās no Liepājas atbraukušie pieci sportisti, kas aicinoši skaļās mūzikas vilināti šeit vēlējās izklaidēties, sāka lauzties. Paklausot skolotāju lūgumam, viņi tūlīt atstāja skolu, un ārpusē pārsteigti satikās ar policiju, kas ieradās reidā. Ap pulksten trijiem naktī reida dalībnieki ieradās diskotēkā veselības kompleksā, ko tautā sauc īsi — pirts. Kā informēja Elma Aksjonova, kopumā diskotēka bijusi normāla, tomēr daudzi bijuši redzami viegli iereibuši. Pēc skata — arī nepilngadīgie, tomēr atbilde visiem bijusi, ka viņiem jau sen pāri astoņpadsmit. Taču preilietis, nepilngadīgais Zamišļajevs, kas mācās Rīgas dzelzceļnieku skolā, bija tā iekampis, ka iesita kasierei kontrolierei, kas lūdza uzrādīt biļeti. Jau pirmdien puisim bija jāstājas tiesneša priekšā. Aglonas policijas iecirkņa darbinieki šajā pat laikā rīkoja reidu Jaunaglonas lauksaimniecības skolas diskotēkā, tas pagājis bez starpgadījumiem.

Kamēr vieni mācās, otri uzskaita, kas mācās, trešie — blēņojas, pie tam, pārkāpjot blēņu robežas un izdarot noziegumu. Mācību gada sākumā Preiļu 1. pamatskolā, atverot logu, telpās iekļuva zagļi, savāca divus pastiprinātājus, zīmēšanas kabinetā izvandīja skapjus, mājturības kabinetā nozaga sešus jaunus galda piederumu komplektus, nažus, dakšiņas, mikseri. Turpinās izmeklēšana.

Preiļu 2. vidusskolā tikko izremontētajās telpās parādījās necenzēti uzraksti. Aleksejs S., kurš tika turēts aizdomās kā to autors, jo nedēļu iepriekš bija izdarījies līdzīgi, šo vainu noliedza, motivēdams tādējādi, ka viņš sienas aprakstījis angliski, bet šīs rupjības esot krieviski. Aleksejs S. stāsies tiesas priekšā gan par pērn notikušo mašīnu zīmju zādzību, kā arī, protams, bez soda nepaliks angliskā sienu noķēpāšana.

L.Rancāne

Šiem bērniem ir ļoti paveicies

Katru gadu vismaz pāris reizes bērnu tiesību aizsardzības inspektore Tamāra Veļecka un sociālās aprūpes rajona nodaļas vadītāja Juta Fadejeva brauc uz Grašu bērnu namu-skolu Madonas rajonā. Pirms nedēļas viņas tur ciemojās kārtējo reizi un atgriezās iespaidu pārpilnas. Par redzēto Grašos, kur otro gadu dzīvo arī divi mūsu rajona bērni, Tamāra Veļecka vēlējās pastāstīt arī jums, lasītāji.

— Mums nav savas patversmes. Tā rajonam ir liela problēma. Lai gan tās atrisināšanā ieinteresēti ir daudzi, viss atduras pret līdzekļu trūkumu. Vissarežģītāk ir ar pirmsskolas vecuma bērniem. Mazos, kuri nav sasnieguši triju gadu vecumu, uzņem Kalkūnu bērnu nams, kur tie ir valsts aprūpē. Bet par lielākajiem turpat Kalkūnos rajonam ir jāmaksā 150 lati mēnesī. Tāpēc esam spiesti meklēt lētākas iespējas bērnu izvietošanai. Un viena no tādām iespējām ir Madonas rajona Graši.

Igors un Marija Grašos nokļuva no Rīgas aprūpes centra. Igors nāk no Rudzātu puses, un viņa vecāku atrašanās vieta nav zināma. Marija pēc dzimšanas ir silajāniete, kaut gan māte no jaundzimušās meitiņas atteicās jau slimnīcā.

Šogad Igors ir jau otrās klases skolnieks. Ļoti labi attīstīts un gudrs zēns, kas kļuvis par vispārēju mīluli. Dzīvesprieks un enerģija viņā tā vien mutuļo. Skolotāji uzsver, ka Igors ir arī ļoti noteikts un vienmēr panāk iecerēto. Šīs īpašības zēnam noderēs dzīvē. Un vēl arī franču valodas zināšanas, ar kurām viņš palepojās pie pusdienu galda.

Marijai skolā iet grūtāk. Kad viņa ieradās Grašos, meitene nemaz nepazina burtus, neprata rakstīt un lasīt. Viņai nebija pat elementāru iemaņu, lai sevi apkoptu. Marija bija pat aizvesta uz medicīniski pedagoģisko komisiju, lai noteiktu, vai viņai gadījumā nav oligofrēnija. Ārsti atzina tikai lielu attīstības aizturi.

Šogad Mariju grūti pat pazīt. Cītīgi sēž visās mācību stundās, teicami iemācījusies rīkoties ar nazi un dakšiņu pie galda, ir smaidīga un daudz atraisītāka. Kad Marija dzied un dejo pār pleciem krītošiem gariem blondiem matiem, no meitenes nevar atraut acis.

Skolas direktors un asociācijas «Bērnība — Cerība» prezidents Kristofs Aleksandrs, kuru skolā gan lieli gan mazi sauc vienkārši par Kristoferiņu, ir pārliecināts, ka darīs visu, lai Grašos tuvākajā laikā izveidotu bērnu namu un skolu, kur audzēkņi iegūtu pilnīgu pamatskolas izglītību. Tagad panāktais esot tikai sākums.

Četrdesmit vienu gadu vecais bērnu nama direktors ir francūzis, kurš kādreiz par Latviju neko nezināja. Tad viņš atbraucis uz Rīgu pie draugiem, kopā ar viņiem devies svētceļojumā uz Aglonu, kur iegriezies arī internātskolā. Redzētais viņu tik ļoti iespaidojis, ka nolēmis savu dzīvi veltīt bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem Latvijā.

Tā Francijā tika sameklēti sponsori (Latvijā tādi neatradās), Madonas rajonā nopirkta un izremontēta gandrīz sagruvusi māja. Tagad tā ir skaista dzelteni saulainos toņos krāsota māja, kam visapkārt liela puķu dažādība. Ziedus pēc savas gaumes stādījuši un izkārtojuši studenti no Francijas — skolas direktora viesi.

Bērniem Grašos radīti apstākļi, kas maksimāli tuvināti mājas dzīvei. Istabiņās ir glītas mēbeles, veļa un grāmatas no Francijas. Katram audzēknim ierādīts savs gabaliņš zemes, kur viņi audzē un kopj ziedus, dārzeņus, kas nu kuram labāk patīk. Bet visi kopā audzē trušus un divas cūkas. Tas būs atspaids kopējam galdam.

Starp bērniem un viņu skolotājiem nav distances. Attiecības ir tuvas un draudzīgas, tādas ģimeniskas, ka pat skolas direktoru bērni uzrunā ar «tu», nekautrējoties nāk viņam klāt tieši tad, kad ir kas jautājams.

Skolai ir kristīga ievirze. Ik rīts Grašos sākas ar īsu dievkalpojumu. Arī ēdienreizes lielie un mazie sāk ar lūgšanu. Bērniem tas patīk, viņi no tīras sirds saka pateicību Dievam.

Skolas direktors ir uzņēmis piecpadsmit minūtes garu videofilmu par bērnu nama ikdienu. To viņš vedīs un rādīs saviem sponsoriem Francijā, jo no mūsu valsts iestādēm līdz šim tā arī nav izdevies izpelnīties kādu atzinību, nemaz nerunājot par finansiālu palīdzību. Kristoferiņa sapnis — izveidot vidusskolu, lai bērni aizietu dzīvē jau pieauguši, izglītoti un sagatavoti grūtībām. Starp citu, filmā būs redzama arī mūsu Marija — skaistā, kuplā rozā kleitā, izlaistiem matiem, nu īsta princese.

Nākamajā vasarā sešiem labākajiem audzēkņiem apsolīts brauciens uz Franciju. Viņi pirmo reizi izbrauks ārpus Latvijas, papildinās arī savas franču valodas zināšanas, iepazīsies ar cilvēkiem, ar kuru palīdzību Grašos atraduši mājas un ļoti mīļus un gādīgus cilvēkus. Bērnu namā strādājošos var uzskatīt par visīstākajiem entuziastiem, jo trīsdesmit pieci lati, ko viņi saņem algā, ir tīrais sīkums, salīdzinot ar lielo atdevi. Ko lai dara, vairāk maksāt direktors gluži vienkārši nevar atļauties.

Grašos ir lielisks bērnu nams, par kādu mēs varam tikai sapņot. Igoram un Marijai tāpēc ir bezgala paveicies. Gluži kā ceļa putekļos nomesti apvītuši asniņi, viņi tagad ir atraduši valgmi, no kuras barojas ne tikai bērnu ķermenīši, bet arī viņu uzticīgās dvēselītes. Pēc gadiem varbūt izplauks krāšņi ziedi...

Stāstījumu pierakstīja L.Kirillova

Rudens kross Līvānu 1. vidusskolā

Šoruden Līvānu 1. vidusskola svin savu 75 gadu jubileju, šiem svētkiem par godu tiek rīkoti dažādi pasākumi, kuros iesaistās gan lieli, gan mazi. Kā vienu no tādiem varam minēt rudens krosu, kurš notika 24. septembrī.

Pasākums izvērtās plašs un interesants. Krosā piedalījās 609 skolēni. Sīva cīņa norisinājās vairākās vecuma grupās. Tiesneši un protokolisti strādāja svīzdami, par ko jāpateicas gan sacensību raitajai norisei, gan arī rudens saulītei, kas todien spīdēja īpaši silti.

Skatītāju netrūka. Sportistiem līdzi juta arī skolas vadība, audzinātāji un klasesbiedri. Sacensību laikā par sportistu veselību nomodā bija skolas medmāsa.

Krosa dalībnieku aktivitāte bija augsta, tomēr, kā jau katrās sacensībās, balvas tika labākajiem.

Uzvarētāji 4.-5. klašu grupā: I.Jevstignijeva — 1. v., A.Putniņa — 2. v., I. Valaine — 3. v.; M.Gedzuns — 1. v., S.Lazdiņš — 2. v., A.Lazdāns — 3. v.

6.-7. klašu grupā: L.Kalmane — 1. v., K.Diura — 2. v., Z.Valaine — 3. v.; K.Zankovskis — 1. v., M.Kalniņš — 2. v., G.Valters — 3. v.

8.-9. klašu grupā: L.Bokāne — 1. v., L.Leitāne — 2. v., E.Gabrāne — 3. v.; J.Mniško — 1. v., G.Panteļejevs — 2. v, Ā.Putāns — 3. v.

10.-12. klašu grupā: M.Jefimova — 1. v., Z.Reitere — 2. v., Z.Pabērza — 3. v.; R.Vaikulis — 1. v., A.Audabčinoks — 2. v., G.Rozenfelds — 3. v.

Pasākuma organizatore bija Līvānu 1. vidusskolas fizkultūras skolotāja Anna Vaivode. Paldies viņai par entuziasmu un uzņēmību! Novēlēsim skolotājai radošu darba prieku, enerģiju un labus sportistus arī turpmāk!

Juta Kaktiniece, Līvānu 1.vidusskolas 12.b klases skolniece

Tik dažādie rīsi

Rīsi ir visai bieži izmantojams un populārs graudaugs, tos var izmantot gan kā piedevu otrajiem ēdieniem, gan dažādu sautējumu un saldo ēdienu gatavošanā. Un, lai gan šķiet, ka rīsi ir un paliek rīsi, tomēr tie var būt visai dažādi. Pārsvarā pie mums gan nopērkami visparastākie baltie slīpētie rīsi, tomēr, vērīgi ielūkojoties veikalu plauktos, varēsiet pamanīt dažādo paciņu atšķirības. Atšķiras ne tikai tas, vai rīsi ir vai nav sadalīti porciju paciņās, daudz būtiskāk ir tas, vai tie ir slīpēti vai ne, kā arī, vai tie ir iepriekš sagatavoti, lai būtu ātrāk izvārāmi («parboiled», «easy-cook»).

Ir trīs rīsu veidi, un katru no tiem varat iegādāties gan slīpētā, gan neslīpētā variantā (uz paciņām, kur informācija lasāma angļu valodā, attiecīgi «polished» un «unpolished»), un parasti arī kā brūnos (neapstrādātos) rīsus. Rīsi pārsvarā sastāv no cietes, ko organisms bez grūtībām ātri pārstrādā. Brūnie rīsi barības vielu ziņā ir vērtīgāki, jo to virsējā kārta nav apstrādāta. Viszemākā barības vērtība ir slīpētajiem baltajiem rīsiem.

Lai kuru no rīsu veidiem jūs izvēlētos, tos var ļoti viegli pagatavot, ja vien zināt, kā to pareizi izdarīt, un ievērojot dažus «zelta likumu».

Kā labi izvārīt rīsus

Ir, protams, dažādi veidi, kā ar rīsiem tikt galā, šoreiz tikai viens no variantiem (toties pārbaudīts). Gatavojot rīsus pēc tālāk minētās receptes, viss to «labums» paliek rīsos, nevis tiek izskalots ar ūdeni.

* Lai izvairītos no liekiem izvārīto rīsu daudzumiem, atcerieties, ka rīsi pēc izvārīšanas savu apjomu palielina trīs reizes. Četrām porcijām būs pietiekami ar 150 līdz 175 g rīsu, rīsu salātiem, ja tajos nav tikai rīsi, pietiks ar 125 g.

* Lai precīzi nomērītu nepieciešamo ūdens daudzumu, ieberiet rīsus mērtraukā, ievērojiet līmeni, izberiet tos un nomēriet divas reizes vairāk ūdens (pēc tilpuma).

* Ieberiet rīsus katliņā, pievienojiet nedaudz sāls.

* Uzvāriet ūdeni, apmaisiet rīsus ar koka karoti, maksimāli samaziniet uguni un aiztaisiet katliņa vāku. Vāriet paredzēto laiku (baltajiem rīsiem aptuveni 15-20 minūtes). Nekrītiet kārdinājumā atvērt katliņa vāku, pirms noteiktais laiks nav pagājis.

* Kad rīsi ir izvārījušies, viss šķidrums būs uzsūcies. Ja tas gadījumā tā nav, ļaujiet rīsiem vēl mazu brītiņu pavārīties. Lai rīsi būtu gaisīgāki, zem katliņa vāka ieklājiet dvieli un aiztaisiet vāku vēl uz piecām minūtēm, pēc tam «izbužiniet» rīsus, kuļot ar dakšiņu.

Nepieciešamais vārīšanas laiks brūnajiem rīsiem 35-40 minūtes, iepriekš sagatavotie brūnie rīsi (easy-cook) 20-25 minūtes, baltajiem rīsiem 15-20 minūtes.

Ja gribat pamēģināt ko neparastāku, varat rīsus vārīt nevis ūdenī, bet nedaudz atšķaidītā apelsīnu sulā — iznāks lieliska piedeva putnu vai jēra gaļas ēdieniem.

Kā uzsildīt rīsus

Lai uzglabātu rīsus karstus vai uzsildītu tos, ieberiet rīsus caurdurī, kas novietots virs katla ar ūdeni, kas viegli vārās. Apsedziet ar dvieli un aiztaisiet vāku, līdz tie uzsiluši vai arī vienkārši pienācis brīdis sēsties pie galda.

Cits variants — ielieciet rīsus katliņā, kur ielietas pāris ēdamkarotes ūdens, aiztaisiet vāku un uz ļoti mazas uguns sildiet, kamēr rīsi karsti.

Saldēti rīsi

ir ļoti vienkāršs veids, kā nodrošināties tām dienām, kad būs jūtams laika trūkums. Atdzesētus, novārītus rīsus ievieto polietilēna maisiņā vai kārbiņā. Rīsus bez piedevām saldētavā varēsiet uzglabāt pat sešus mēnešus. Ja rīsiem piejauksiet citus graudaugus (piemēram, kukurūzu) vai citas piedevas, tos varēsiet saldētavā glabāt līdz trim mēnešiem. Vienkārši ledusskapī tie glabājami aptuveni nedēļu.

(«Rīgas Balss»)

Sludinājumi un reklāma ☎ 22305

Preiļu pilsētas iedzīvotāju zināšanai

Pašvaldības uzņēmums «Siltums» paziņo, ka apkures sezona Preiļos sāksies 7. oktobrī.

☞ Pārdod

BMW-520i. Tālr. 37522 dienā, 37525 vakaros;
* * *
motociklu IŽ Planeta ar blakusvāģi. Zvanīt 34425 vakaros;
* * *
Opel Kadett, 1982.g., 5 l uz 100 km, magnetola, lietie diski, 1200 $. Tel. 21241;
* * *
Opel Ascona, 1982.g., 1000 $. Tālr. 36649;
* * *
automašīnu UAZ-3303, 1989.g., nobraukts 75000 km, Ls 700. Tel. 43440;
* * *
VAZ-21061, 1989.g., vai maina pret mežu. Tel. 21425;
* * *
VW Golf 1,8i, 1984.g., vai maina pret mežu. Tel. 24281;
* * *
grūsnu teli. Tālr. 52482;
* * *
āzīti. Tālr. 21370;
* * *
grūsnu teli Stabulnieku pagasta «Vilciņos». Jegorovs;
* * *
grūsnu teli. Tel. 44020;
* * *
labu kumeļu. Tālr. 32281;
* * *
govi un 1,5 g. vecu zirgu. Zvanīt 35313 dienā, 24224 vakaros;
* * *
ķēvi. Tel. 50494;
* * *
5 un 8 gadus vecas ķēves vai maina Preiļos, Pļaviņu ielā 4;
* * *
videomagnetofonu Sharp, Ls 100. Tel. 23848;
* * *
māju pie stacijas Trepe. Tālr. 252-23019;
* * *
2 lauku mājas ezera un meža tuvumā Rušonas pag. Kontakttālr. 21370;
* * *
1,5 istabu kooperatīvo dzīvokli Preiļos, 1. stāvs. Tālr. 22049;
* * *
skaldītu malku ar piegādi. Tel. 24452;
* * *
stacionāro metināšanas aparātu, 380 V, Ls 80, zāles un sakņu smalcinātāju, Ls 50, Rudzātu pagasta «Steķos». J.Grigs;
* * *
riepas 240 x 508. Tel. 59313;
* * *
9 ha zemes ar mežu. Tālr. 22330.

☞ Pērk

Līvānu centrā telpu kantorim un māju vai mājas daļu, var būt remontējama. Saimnieks var palikt dzīvot, nodrošinām ar darbu. Rakstīt LV 1050, Rīgā, p.k. 213;
* * *
K-701, E-281. Tel. 8-246-41874;
* * *
skuju koku baļķus un sīkbaļķus. Tel. 43825 vakaros;
* * *
gaļu. Tel. 21898;
* * *
pārtikas kartupeļus (vairumā). Tālr. 21706;
* * *
kartupeļus un dārzeņus. Tālr. 44172;
* * *
gaļu. Tālr. 55743;
* * *
gaļu. Tālr. 22807;
* * *
gaļu. Tel. 23108;
* * *
gaļu, arī dzīvsvarā. Tel. 55641, 55614;
* * *
jaunlopus un aitas. Tel. 23360 rītā un vakarā;
* * *
2-istabu dzīvokli Preiļos. Tel. 21400.

☞ Dažādi

Pērk un pārdod privatizācijas sertifikātus Līvānos, universālveikala grāmatu nodaļā. Tālr. 43688.

ALTE LEIPZIGER PĀRSTĀVIS LATVIJĀ
APDROŠINĀTĀJU GRUPA
RĪGAS FENIKSS

- veic visu veidu apdrošināšanu,
- realizē «Zaļās kartes» un «dubultkartes»,
- piedāvā dažādus dzīvības apdrošināšanas veidus. Viens no tiem ir dzīvības apdrošināšana ar kapitāla veidošanu. Sasniedzot noteiktu vecumu un beidzoties līguma terminam, jūs varat saņemt apdrošinājuma summu, kas līguma darbības laikā ir ievērojami pieaugusi, salīdzinot ar līgumā atrunāto. Ja apdrošinātās personas nāve iestājas pirms līguma termiņa beigām, apdrošinājuma summa tiek izmaksāta nekavējoties — pat tādā gadījumā, ja veikta tikai vienas prēmijas iemaksa.

Ģenerālaģentūras adrese: Preiļi, Brīvības ielā 76 (24. CP ēkā). Tālr./fax 23030.

Šī gada 5. oktobrī plkst. 10.00 Rudzātu pagastā «Rudens tirgus». Plkst. 21.00 dejas.

Bet dienas skrien. Un vēji aizlauž spārnus
Ar vienu vēzienu, kam salnas raksts,
Ar bērzu šalkām sēru ziņu pārnes:
Vairs tevis nav, vairs nav...
Paju sabiedrības «Ausma» kolektīvs sēro sakarā ar ilggadējā vetārsta Julijana SUDNIKA pēkšņo nāvi un izsaka līdzjūtību tuviniekiem.

Ir tēva ābelēm šorīt
tādas dziļas un miklas acis,
Rudens svītrotā nopūšas klusi,
visu nakti tā raudājusi...
V.Jansone-Trence
Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, Julijanu SUDNIKU kapu kalnā izvadot.
Zootehniķi, vetārsti, grāmatveži

SIA «Autoskola Līvāni» Dzelzceļa ielā 19 uzsāk «B» kategorijas autovadītāju sagatavošanu.
Tālr. 43778 no 9.00 līdz 17.00, 46643 vakaros.

Sirsnīgi pateicamies visiem, kas bija kopā ar mums un pavadīja pēdējā gaitā mūsu mīļo Natāliju VAGALI.
Vīrs, dēli

Nekad no rudens mākoņiem
Nav tik daudz tumšu skumju lijis,
Nekad vēl vējš zem debesīm
Tik nežēlīgs un ass nav bijis.
Kad negaidot pārtrūcis Leonīda ISAJEVA dzīves gājums, dalām bēdu smagumu ar viņa tuviniekiem.
«Lattelekom» SIA Preiļu nodaļas darbinieki

Vējš, kam tā elsodams pūt tu?
Mežs, kam tik smagi tu dves?
Šķiršanās sāpes vai jūt tu?
Un manim ardievas nes?
V.Plūdonis
Izsakām līdzjūtību inženiera Leonīda ISAJEVA ģimenei, viņu pāragri smiltājā izvadot.
«Lattelekom» SIA Preiļu nodaļas arodbiedrība

Es esmu viens...
Še klusa miera vieta
Un ceļa nav, kas vestu atpakaļ...
Izsakām līdzjūtību Leonīda ISAJEVA ģimenei, viņu traģiski zaudējot.
Mednieku kolektīvs «Atpūta»

Mīļās, labās tēva rokas,
Cik gan jūsu glāsts bij silts!
Nevar būt, ka viņām sauli
Aizsegs dzestrā kapa smilts.
Skumstam līdzi Jurim, TĒTI pāragri zaudējot.
10.a klases skolēni un audzinātāja

Ļauj pie tavām klusām rokām
Vēl uz mirkli vaigu glaust,
Cauri vēsai, palsai miglai
Senus saules rītus jaust.
Dalām zaudējuma sāpi ar Dašu, no TĒTA uz mūžu atvadoties.
Klasesbiedri un audzinātāja

NOVADNIEKS
Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.
Pasūtījuma indekss 3033.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,71. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pīzelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018
Iespiests SIA «Latgales druka», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums. Metiens 4610.

© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz «Novadnieku» obligāta.